Nici la paie, nici la fîn...

(Presă moscovită despre Transnistria)

Se zice că înainte vreme soldatului care nu ştia unde-i stînga şi unde-i dreapta, i se legau la un picior paie şi la altul fîn. Şi pînă la urmă acel soldat, oricît de prost, ajungea să cunoască ce i se cerea.

Nu ştiu unde-i stînga şi dreapta nici mulţi ziarişti din Moscova. Pentru că, evident, n-are cine le lega la picioare fîn şi paie. Veţi zice că Rusia a ajuns să n-aibă nici una, nici alta. Că n-are fîn nici măcar pentru a-l lega smoc înaintea măgăruşului să tragă căruţa statului... Căci tancurile — o parte le-a scos de vînzare, o parte au rămas prin şoproanele armatei de prin fostele republici... Neavînd deci paie şi fîn la picioare, bieţii ziarişti moscoviţi n-au nici şansa de a şti vreodată unde-i stînga, unde-i dreapta. Deunăzi, cam către miezul nopţii, cînd slujitorilor politicii moscovite li se părea mai trează mintea telespectatorilor, unul din comentatorii de la televiziunea «Ostankino» a demonstrat încă o dată lumii ce şi cum vede el în Republica Moldova. Faptul că telejurnaliştii de la «Ostankino» văd în Moldova în fond numai Transnistria şi numai pe separatişti se ştia mai de demult. Acum însă, comentatorul a dat dovadă că-i tot atît de tare şi în geografie ca şi în politică. «În Transnistria au continuat şi azi ostilităţile, a declarat comentatorul moscovit. Apoi a ridicat de pe masă o fotografie a centralei electrice de la Dubăsari şi a continuat: «Pohoje» (dăm anume cuvîntul care-l scuteşte pe comentator de orice răspundere; aşa i se pare lui)...

«Pohoje» că moldovenii vor să închidă curentul pentru transnistreni»... Şi a mai demonstrat o dată fotografia centralei de la Dubăsari.

Desigur, în cazul acesta am putea zice şi noi: «Pohoje» că televiziunea «Ostankino» îşi alege comentatori care poartă numaidecît ochelari şi numaidecît grăsiaţă... Nu vom zice. Asta-i treaba celor de-şi aleg slujitorii. Avem de zis altceva. De ce comentatorul respectiv nu l-a întrebat pe nimeni barem unde-i fînul, unde-s paiele, adică unde-i stînga, unde-i dreapta, unde-s «moldovenii» şi unde-s «transnistrenii»? Poate ar fi aflat că panoul de comandă al centralei de la Dubăsari se află pe malul stîng şi anume «transnistrenii» pot închide curentul pentru populaţia de pe malul drept. Ar fi aflat poate că pe malul stîng al Nistrului tot moldoveni trăiesc şi acolo e pămîntul lor de la începutul lumii. Dar pe slujnicii presei moscovite nu le pasă de problemele altor popoare, care au suferit în fosta U.R.S.S. şi continuă să înfrunte multe nenorociri şi în prezent. Urmăriţi programele televiziunii «Ostankino» şi veţi observa uşor că slujitorii ei ştiu despre fostele republici cam tot atît cît ştiu despre Moldova. Dar cunosc în fiece zi cîţi soldaţi israelieni au alergat noaptea trecută după un palestinian...

TV «Ostankino» demonstrează adeseori că nu ştie bine cine şi cu cine luptă în Moldova, cîţi moldoveni şi-au pierdut viaţa şi cîţi copii rămîn pe drumuri fără părinţi... Se pare că nici nu vrea să afle. Iar democraţia ei, declarată în stadioane, tot aici, în localul televiziunii «Ostankino», piere. Ca şi obiectivitatea, ca şi adevărul, ca şi onoarea profesională.

Cam tot atîta geografie şi istorie cunosc şi unii autori de la pretenţioasa gazetă «Komsomoliskaia pravda». De altfel e pretenţios chiar titlul ei. Acum, cînd comsomolul nu mai există, al cui adevăr spune acest ziar? Şi în genere gazeta şi-ar putea zice tot atît de bine «Adevărul tînărului pitecantrop» sau pur şi simplu «Nekomsomolie skaia nepravda». Iată ce zice ea într-un lung şi încurcat articol (22.05.92): «Nebunia a dat peste naţiunile care s-au apucat să nimicească popoare». Apoi adaugă sentenţios: «S ătoi tociki zrenia mojet bîti pravî ruskie, ukrainskie i moldavskie pridnestrovţi oboronealuşcie svoiu malenikuiu obşcinu ot ceresciur moldavskih moldovan?» După care exclamă cu fals patetism că «acest colţişor de pămînt», fie el, «oricît de roditor», nu poate valora cît un «întreg popor transnistrean» («pridnestrovskii narod») chiar dacă acesta încă «nu s-a maturizat». Şi poate aceste înepţii ar fi rămas unde erau, adică în tolba minciunilor, dacă autorul nu s-ar fi apucat să filozofeze pe marginea eliberării naţionale a popoarelor fostei U.R.S.S., afirmînd că «peste naţiuni» a tăbărît «epidemia nebuniei istorice». (din cauza grandomaniei şi a maniei persecuţiei) şi «aceste naţiuni s-au năpustit să nimicească popoarele». Naţiunile respective, susţine L. Nikitinski, nu se afirmă «prin raţiune», ci doar «prin putere fizică pe teritoriul îngust al geografiei lor economice», de unde apoi sînt zmulse «mlădiţele culturii alternative», considerate «străine». Ideea e bine cunoscută. Atîta doar că autorul nu rosteşte cuvintele «închisoare naţională» ca nu demult... Tot aici autorul îl condamnă pe un oarecare scriitor pentru că aruncă de pe poliţele bibliotecii sale cărţile lui Osip Mandelştam... Poziţia dumnealui este clară şi justă. Dar au dreptul şi alte popoare să se simtă ofensate în aceeaşi măsură, cînd ştiu că reprezentanţii altor naţiuni şi culturi le lipseau de patrimoniul culturii lor naţionale. Cînd vedeau că reprezentanţii «prieteniei internaţionaliste», care ne învăţau că proletariatul n-are patrie şi cultura trebuie să fie naţională doar prin formă, nu permiteau să fie în biblioteci cărţile unui Eminescu, unui Taras Şevcenko etc. Totodată, însă aceeaşi «internaţionalişti» îşi susţineau cîraci proprii, îi plasau la posturi de conducere, îi asigurau cu de toate, le creau toate condiţiile. Dovadă e starea de lucruri ce domnea odinioară în cinematografia Moldovei, şi nu numai a ei, în domeniul muzicii, în unele ramuri ale ştiinţei, în arhitectură, arta plastică şi chiar în literatură...

Pe autorul de la «Komsomoliskaia pravda» îl sperie la culme creşterea conştiinţei naţionale în Moldova şi în Ucraina, în Rusia chiar. De ce? Şi pe cine oare îl sperie în genere acest lucru? Oare nu pe moştenitorii vechii teorii că proletariatul n-are patrie şi că adevăratul «internaţionalist» trebuie să fie mai presus de cultura naţională «închistată»? Iar astăzi unii dintre ei încep a ne duce cu gîndul la ideea că acum «pămîntul e casa noastră comună», că Europa e casa noastră comună. Este justă această idee, fără îndoială. Dar să ne gîndim un pic: cam cum vor să ne vadă pe noi în această casă cei de ne-ndeamnă să-i deschidem uşa în mod nechibzuit? La vremea lui ideea respectivă a repetat-o mereu M. Gorbaciov. Acelaşi Gorbaciov însă a plecat în neființă politică şi tot nu s-a mai învăţat a rosti corect denumirea Azerbaidjanului şi a poporului găgăuz... El şi acoliţii săi de atunci şi de astăzi au susţinut elementele destructive de pretutindeni. Aşa că uneori nu strică să mai chibzuieşti cine te cheamă în ospeţie într-o casă comună şi mai ales cu ce scop. Casa comună europeană sau oricare alta nu-l va primi pe orice sărăntoc, ajuns să cerşească pentru poporul său coji de pîine neagră şi încălţăminte scofîlcită cum face astăzi Rusia. Aici trebuie să menţionăm tendinţa justă a conducerii Republicii Moldova de a ieşi demn în lume, cu drepturi de producător-colaborator. Iar în ce priveşte faptul că Nikitinski ne zice ceresciur moldavskie moldovane», adică ne numeşte iar «naţionalişti», ar fi fost bine să afle că în Moldova nu există nici o restricţie de nici un fel contra culturilor altor popoare şi altor naţionalităţi. Să ştie că moldovenii «foarte moldoveni» nu dau cu piciorul în literatura şi arta altora, ci reprezentanţii care-şi zic «pridnestrovskii narod» nu-l pot suporta pe Eminescu, alfabetul latin şi tot ce ţine de cultura noastră. Apropo, tot ei s-ar putea să arunce mîine în foc şi cărţile lui Mandelştam, care-l preocupă pe Nikitinski. Sau, dimpotrivă, îl poţi găsi în biblioteca personală pe acest poet şi să fii fascist considerînd că toate popoarele, afară de al tău, sînt turme bune de tuns...

În contextul atitudinii moscovite faţă de Moldova şi durerile ei săptămînalul «Glasnosti» le-a depăşit pe toate celelalte publicaţii. Un autor din Tiraspol a publicat aici o scrisoare deschisă adresată generalului Ruţkoi în care-i comunică: «Mî zaşcişceaem... ătot malenkii klociok russkoi zemli... Pridnestrovie nikogda ne bîlo i ne budet ruminskim». Aceste cuvinte au fost spuse după ce actualul mareşal Şaposnikov declarase că problema Transnistriei e foarte simplă şi poate fi soluţionată foarte simplu. Iar presa moscovită oficială a publicat recent declaraţia M.A.E. al Rusiei care a afirmat că aceasta are anumite interese de apărat prin părţile noastre... Pe scurt, la Moscova nu se ştie în continuare şi nici nu se străduieşte nimeni să afle unde-i totuşi stînga, unde-i dreapta, adică se lucrează mai rău decît soldatul de altă dată.

Constantin ANDREI.